

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Sociologica VI (2014), vol. 1, p. 185–186

Dorota Czakon

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Polska

Sprawozdanie z sympozjum *Nowe oblicza duchowości* (Kraków 28–29 X 2013)

Duchowość bywa przedmiotem zainteresowania różnych dyscyplin naukowych. Z tego powodu sympozjum „Nowe oblicza duchowości”, dotyczące różnych form i przejawów duchowości, zgromadziło zarówno filozofów, socjologów, jak i politologów, reprezentujących kilka uczelni (UP, UJ, SGGW, CBOS, Politechnikę Śląską, Wyższą Szkołę Finansów i Zarządzania w Warszawie, Krakowską Akademię im. A. Frycza-Modrzewskiego, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Dragomanowa w Kijowie). Kameralne spotkanie zorganizowane przez Katedrę Socjologii Instytutu Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie odbyło się w dniach 28–29 października 2013 r.

Celem sympozjum było zajęcie się takimi zagadnieniami, jak m.in. nowa duchowość a religijność, duchowość zinstytucjonalizowana i indywidualistyczna, duchowość „widzialna” i „niewidzialna”, relacja między socjologią duchowości a socjologią religii oraz między duchowością a poczuciem zadowolenia/szczęścia, duchowość w perspektywie jakości życia, duchowość areligijna/ateistyczna, duchowość współczesna jako próba wyjścia poza opozycję wiary i ateizmu, duchowość ucieleśniona albo duchowy wymiar cielesności, problem zabiegów wokół ciała i zabiegów leczniczych jako poszukiwania duchowości, podróż i przekraczanie granic kulturowych jako poszukiwanie duchowości, czy wreszcie współczesne propagowanie medialnych wzorów duchowości.

Po modyfikacji programu wymuszonej niespodziewaną absencją jednego z prelegentów, inauguracyjne wystąpienie wygłosił prof. Zbigniew Pasek, rozważając współczesną duchowość w kontekście psychologicznych potrzeb jednostki funkcjonującej w ramach kultury indywidualizmu.

Następnie dr Michał Warchałą próbował odpowiedzieć na pytanie, czy pojęcia takie jak „postsekularyzm”, które niedawno pojawiły się w dyskursie filozoficznym i socjologicznym, mogą być przydatne dla określenia roli religii we współczesnym społeczeństwie.

Po tych wstępnych rozważaniach kolejne wystąpienia miały już charakter bardziej szczegółowy.

O filozoficznych ideach i ich wykorzystaniu na potrzeby nowej duchowości ruchu New Age mówiła dr Dorota Probuca. Prof. Zbigniew Pasek wraz z prof. Katarzyną Skowronek pokazali natomiast, w jaki sposób organizacje propagujące nową duchowość w Polsce prezentują się w internecie.

Następnie prof. Andrzej Gołąb przedstawił wyniki badań na temat postrzegania przez naukowców (reprezentujących zarówno nauki humanistyczne, społeczne jak i ścisłe) poglądów Polaków dotyczących podstawowych problemów religii, jak np. istnienie Boga czy kwestie dogmatyczne. Ostatnie wystąpienie dotyczyło stosunku emigrantów do religii – dr Dorota Czakon omówiła te kwestie na przykładzie Polaków w Austrii.

Drugiego dnia uwaga zebranych z różnych obszarów duchowości szeroko pojętego Zachodu przeniosła się początkowo w rejony świata niezachodniego. Pierwsze wystąpienia w tym dniu dotyczyły m.in. nowych trendów duchowości hinduskiej (dr Marzenna Jakubczak), jak również „teologii dżihadu”, czyli teologicznego zaplecza islamistycznego terroryzmu, które przedstawił prof. Robert Borkowski. O islamskiej duchowości bliskowschodnich alawitów i bałkańskich bektaszytów mówił dr Bogdan Pliszka.

W kolejnych referatach powróciła problematyka obecności religii i duchowości w internecie. Dr Olga Mucha starała się pokazać, jak różne religie docierają do różnych grup społecznych za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji na telefony komórkowe. Ciekawie rozwinęła się przy tej okazji dyskusja o nowoczesnej formie spowiedzi przez internet.

O próbach łączenia sacrum i profanum („sakralizacji” profanum?) w polityce traktowało wystąpienie dra Tomasza Warczoka, poświęcone Trybunałowi Konstytucyjnemu w Polsce.

Każdemu wystąpieniu towarzyszyła blisko półgodzinna dyskusja. Nie wszystkie zaplanowane wcześniej tematy udało się poruszyć, co pozostawiło pewien niedosyt, ale i nadzieję na kolejne interesujące spotkania poświęcone tematyce duchowości.